

Facultad de Fisioterapia

Presentación

Localización

Facultad de Fisioterapia de Pontevedra

Campus A Xunqueira s/n, 36005 Pontevedra

Teléfono: 986 80 17 50

Fax: 986 80 17 80

Correo: sdfisioterapia@uvigo.es

Equipo Directivo do Centro e dos Departamentos

Servicios e infraestructuras del Centro

(*)

Persoal de Administración e Servizos

P.A.S.	Posto	Teléfono	Correo
Clara Pérez Quiñones	Xefa de Negociado	986-801775	secfisio@uvigo.es
M ^a Purificación Sánchez Arias	Secretaría de Decanato	986-801752	sdfisioterapia@uvigo.es
M ^a Begoña López Pérez	Asuntos Económicos	986-802025	repaecsf@uvigo.es
Estrella Durán Pérez	Auxiliar Técnico de Servizos Xerais	986-801750	confisio@uvigo.es
Francisco Javier Suárez Varela	Auxiliar Técnico de Servizos Xerais	986-801750	confisio@uvigo.es

Instalación e Servizos do Centro

Normativa y Legislación

Calendario Académico

(*)

Calendario académico

Horarios

(*)

Horario 1º curso

Horario 2º curso

Horario 3º Curso

Horario 4º curso

Calendario exámenes

Tribunales

(*)

Tribunais 5ª, 6ª e 7ª Convocatoria e Fin de Carreira

Horario de tutorías

Grado en Fisioterapia

Asignaturas

Curso 4

Código	Nombre	Cuatrimestre	Cr.totales
P05G170V01701	Metodología de la investigación en ciencias de la salud	1c	9
P05G170V01801	Prácticas externas: Estancias clínicas	An	42
P05G170V01802	Estancias clínicas	An	12
P05G170V01803	Estancias clínicas	An	9
P05G170V01804	Estancias clínicas	An	21
P05G170V01805	Estancias clínicas	An	30
P05G170V01806	Estancias clínicas	An	33

DATOS IDENTIFICATIVOS**Metodoloxía da investigación en ciencias da saúde**

Asignatura	Metodoloxía da investigación en ciencias da saúde			
Código	P05G170V01701			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	9	OB	4	1c
Lengua Impartición				
Departamento	Bioloxía funcional e ciencias da saúde Estatística e investigación operativa			
Coordinador/a	Novegil Souto, José Vicente González Represas, Alicia			
Profesorado	González Represas, Alicia Novegil Souto, José Vicente			
Correo-e	alicia@uvigo.es vnovegil@uvigo.es			
Web	http://fatic.uvigo.es			
Descrición general	A materia ten un marcado carácter instrumental estando moi ligada ao proxecto fin de grao. A súa situación no plano de estudos favorece este obxectivo. Os Métodos de Investigación en Fisioterapia son unha materia básica para o exercicio profesional no que respecta á análise cuantitativa e cualitativa da información. Así mesmo como ferramenta para comprender aspectos de investigación en Fisioterapia.			

Competencias de titulación

Código	
A4	Adquirir a experiencia clínica axeitada que proporcione habilidades intelectuais e destrezas técnicas e manuais; que facilite a incorporación de valores éticos e profesionais; e que desenvolva a capacidade de integración dos coñecementos adquiridos.
A5	Valorar o estado funcional do paciente, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais.
A6	Valoración diagnóstica de coidados de fisioterapia segundo as normas e cos instrumentos de validación recoñecidos internacionalmente.
A7	Deseñar o plan de intervención de fisioterapia atendendo a criterios de adecuación, validez e eficiencia.
A9	Avaliar a evolución dos resultados obtidos co tratamento en relación cos obxectivos marcados.
A13	Saber traballar en equipos profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais.
A15	Participar na elaboración de protocolos asistenciais de fisioterapia baseada na evidencia científica.
A17	Comprender a importancia de actualizar os coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que integran as competencias profesionais do fisioterapeuta.
A18	Adquirir habilidades de xestión clínica que inclúan o uso eficiente dos recursos sanitarios e desenvolver actividades de planificación, xestión e control nas unidades asistenciais onde se poña atención en fisioterapia e a súa relación con outros servizos sanitarios.
B1	Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.
B2	Capacidade de análise e síntese.
B3	Capacidade de organización e planificación.
B4	Capacidade de xestión da información
B5	Resolución de problemas
B6	Toma de decisións
B7	Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo
B9	Compromiso ético
B10	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Razoamento crítico
B13	Recoñecemento da diversidade e a multiculturalidade.
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Motivación por a calidade.
B17	Adaptación a novas situacións
B18	Creatividade
B19	Iniciativa e espírito emprendedor
B20	Liderado
B23	Traballar con responsabilidade
B24	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora
B25	Manifestar respecto, valoración e sensibilidade ante o traballo dos demais

Competencias de materia		
Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje	
Adquirir formación científica básica en investigación.	A15	
Coñecer e comprender as teorías que sustentan a capacidade de resolución de problemas e o razoamento clínico.	A5 A6 A7 A9	
Incorporar a investigación científica e a práctica baseada na evidencia como cultura profesional.	A4 A15	
Analizar criticamente os métodos, protocolos e tratamentos da atención en Fisioterapia e velar porque estes se adecúen á evolución do saber científico.	A4 A15	
Afrontar o estrés, o que supón ter capacidade para controlarse a si mesmo e controlar o ámbito en situacións de tensión.	A4	
Traballar con responsabilidade	A17	B23
Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora	A17	B24
Manifestar respecto, valoración e sensibilidade ante o traballo dos demais.	A13	B25
Desenvolver a capacidade para organizar e dirixir.	A18	B30
Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.	B1	
Capacidade de análise e síntese.	B2	
Capacidade de organización e planificación.	B3	
Capacidade de xestión da información.	B4	
Resolución de problemas.	B5	
Toma de decisións.	B6	
Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo.	B7	
Compromiso ético.	B9	
Traballo en equipo.	B10	
Habilidades nas relacións interpersoais.	B11	
Razoamento crítico.	B12	
Recoñecemento da diversidade e a multiculturalidade.	B13	
Aprendizaxe autónoma.	B15	
Motivación por a calidade.	B16	
Adaptación a novas situacións.	B17	
Creatividade.	B18	
Iniciativa e espírito emprendedor.	B19	
Liderado.	B20	

Contidos

Tema	
Tema 1: Método de investigación científica en Ciencias da saúde.	Principios xerais dunha investigación Deseños de investigación. Clasificación dos tipos de estudo: Estudos experimentais Estudos de cohortes Estudos de casos e controis Estudos descritivos Elaboración de cuestionarios
Tema 2: Elaboración do marco de investigación	O marco teórico As fontes de documentación Búsquedas e recuperación de información científica Revisión bibliográfica: revisión sistemática e metaanálises.
Tema 3: Definición e alcance da investigación	Formulación de hipótesis Fases do deseño
Tema 4: Tratamento de datos	Técnicas exploratorias e descritivas
Tema 5: Técnicas inferenciais	Potencia de un estudo. Sesgos. Inferencia causal Contrastes de hipótesis Modelos experimentais
Tema 6: Elaboración do informe de investigación.	O informe de investigación científica

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Actividades introductorias	2	0	2
Prácticas autónomas a través de TIC	30	67	97
Traballos tutelados	1	24	25

Sesión maxistral	40	52	92
Probos de tipo test	1	4	5
Traballos e proxectos	1	0	1
Cartafol/dossier	3	0	3

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia
Prácticas autónomas a través de TIC	O profesor dirixe, orienta e resolve dúbidas. O alumno resolve exercicios prácticos. Aprendizaxe baseada en proxectos.
Traballos tutelados	O profesor titora, orienta, resolve dúbidas e valora. O alumno elabora un traballo en grupos pequenos. Aprendizaxe baseada en proxectos.
Sesión maxistral	O profesor explica os fundamentos teóricos. Resolve dúbidas. Avalía. O alumno toma notas, formula dúbidas e cuestións complementarias. Examínase. Aprendizaxe baseada en proxectos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas autónomas a través de TIC	A atención pode ser individual ou en grupos reducidos e ten lugar normalmente no gabinete do/a docente e mediante as TIC (Rede Social e Materia Virtual). Nestas actividades o/a docente ten como función orientar e guiar o proceso de aprendizaxe do alumnado. A atención da sesión maxistral realizarase normalmente no gabinete do docente e/ou con medios virtuais (Rede Social e Materia Virtual), de forma individual ou grupal. A atención das prácticas a través das TIC realizarase normalmente no gabinete do docente e/ou con medios virtuais (Rede Social e Materia Virtual), de forma individual ou grupal. A atención dos traballos tutelados en pequenos grupos farase de forma grupal na aula, nos períodos asignados. Proporcionarase a retroalimentación necesaria para a elaboración do traballo en pequeno grupo. A atención do caderno/informe ten por obxectivo titorar a elaboración do caderno de prácticas que servirá de avaliación para as prácticas a través das TIC.
Sesión maxistral	A atención pode ser individual ou en grupos reducidos e ten lugar normalmente no gabinete do/a docente e mediante as TIC (Rede Social e Materia Virtual). Nestas actividades o/a docente ten como función orientar e guiar o proceso de aprendizaxe do alumnado. A atención da sesión maxistral realizarase normalmente no gabinete do docente e/ou con medios virtuais (Rede Social e Materia Virtual), de forma individual ou grupal. A atención das prácticas a través das TIC realizarase normalmente no gabinete do docente e/ou con medios virtuais (Rede Social e Materia Virtual), de forma individual ou grupal. A atención dos traballos tutelados en pequenos grupos farase de forma grupal na aula, nos períodos asignados. Proporcionarase a retroalimentación necesaria para a elaboración do traballo en pequeno grupo. A atención do caderno/informe ten por obxectivo titorar a elaboración do caderno de prácticas que servirá de avaliación para as prácticas a través das TIC.
Traballos tutelados	A atención pode ser individual ou en grupos reducidos e ten lugar normalmente no gabinete do/a docente e mediante as TIC (Rede Social e Materia Virtual). Nestas actividades o/a docente ten como función orientar e guiar o proceso de aprendizaxe do alumnado. A atención da sesión maxistral realizarase normalmente no gabinete do docente e/ou con medios virtuais (Rede Social e Materia Virtual), de forma individual ou grupal. A atención das prácticas a través das TIC realizarase normalmente no gabinete do docente e/ou con medios virtuais (Rede Social e Materia Virtual), de forma individual ou grupal. A atención dos traballos tutelados en pequenos grupos farase de forma grupal na aula, nos períodos asignados. Proporcionarase a retroalimentación necesaria para a elaboración do traballo en pequeno grupo. A atención do caderno/informe ten por obxectivo titorar a elaboración do caderno de prácticas que servirá de avaliación para as prácticas a través das TIC.
Pruebas	Descrición
Cartafol/dossier	A atención pode ser individual ou en grupos reducidos e ten lugar normalmente no gabinete do/a docente e mediante as TIC (Rede Social e Materia Virtual). Nestas actividades o/a docente ten como función orientar e guiar o proceso de aprendizaxe do alumnado. A atención da sesión maxistral realizarase normalmente no gabinete do docente e/ou con medios virtuais (Rede Social e Materia Virtual), de forma individual ou grupal. A atención das prácticas a través das TIC realizarase normalmente no gabinete do docente e/ou con medios virtuais (Rede Social e Materia Virtual), de forma individual ou grupal. A atención dos traballos tutelados en pequenos grupos farase de forma grupal na aula, nos períodos asignados. Proporcionarase a retroalimentación necesaria para a elaboración do traballo en pequeno grupo. A atención do caderno/informe ten por obxectivo titorar a elaboración do caderno de prácticas que servirá de avaliación para as prácticas a través das TIC.

Avaliación

Descrición	Calificación
------------	--------------

Prácticas autónomas a través de TIC	O alumno fará unha demostración práctica de estratexia de búsqueda en diferentes bases de datos sobre un tema de ciencias da saúde asignado aleatoriamente.	15
Probas de tipo test	Exame final: Probas tipo test correspondentes aos contidos teóricos traballados na sesión maxistral.	45
Traballos e proxectos	Defensa do traballo de aplicación práctica sobre Metodoloxía da investigación en ciencias da saúde aplicado a un caso concreto de revisión bibliográfica. Utilizarase un sistema de rúbricas para a avaliación por pares do traballo realizado en grupo.	10%
Cartafol/dossier	Elaboración dun caderno/informe das prácticas realizadas a través das TIC. Utilizarase un sistema de rúbricas para a súa avaliación continuada por pares unha vez finalizada cada práctica.	30

Otros comentarios sobre la Evaluación

Para superar a materia deberá ser superada cada parte de forma independente. A nota final, unha vez superada cada parte con un mínimo de 5 sobre 10, será un promedio ponderado segundo as percentaxes indicadas

Avaliación Continuada. Optativamente ao exame final (probas tipo test) o aluno terá a opción de ser avaliado mediante o seu traballo continuado dos contidos teóricos. E requisito que teña realizadas e superadas todas as actividades propostas nos diferentes temas nos prazos indicados para cada actividade. Estas actividades se avaliarán mediante cartafol

Bibliografía. Fontes de información

Argimón Pallás, J.M. y Jiménez Villa, J. (1993), **Métodos de Investigación**, Ed. Dogma,
Dawson-Sauders, B. y Trapp, R.G. (1993), **Bioestadística Médica**, Ed. Manual Moderno,
Castro Rey, H. (2010)., **Recursos de Información para Fisioterapeutas**,
Hulley, S.B. y Cummings, S.R. (1993), **de la Investigación Clínica**, Ed. Dogma,
Novegil Souto, J. V. (2009), **Metodología de la Investigación**,
Novegil Souto, J.V. (2009), **Metodoloxía da Investigación en Ciencias da Saúde**,
Novegil Souto, J.V. (2010)., **Metodoloxía da Investigación en Ciencias da Saúde**,
William, J.V (2005), **Statistics in Kinesiology**, Ed. Human Kinetics,

Recomendacións

Asignaturas que continúan el temario

Traballo de Fin de Grao/P05G170V01991

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prácticas externas: Estadías clínicas**

Asignatura	Prácticas externas: Estadías clínicas			
Código	P05G170V01801			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	42	OB	4	An
Lengua Impartición				
Departamento	Bioloxía funcional e ciencias da saúde			
Coordinador/a	Gutiérrez Nieto, Manuel			
Profesorado	Aboal Quintás, Sebastián Jesús Alonso Gómez, Abel Álvarez Groba, María del Rocío Aroco Zaballos, María del Pilar Bernárdez Pérez, Antonia María Bilbao Ogando, Guillermo Bouzas López, María Esther Caamaño del Castillo, Óscar Díaz Fraga, Cristina Fátima Ferreiro Rodríguez, Susana Fortes Alvarez, Carmen Frieiro Novoa, Alfonso González Dopazo, Lois Gutiérrez Nieto, Manuel Lantarón Caeiro, Eva María Lorenzo Salgado, Amalia Moleiro Rodríguez, Flora Pazos Rosales, José Manuel Pereira Rodríguez, María Trinidad Rey Veiga, Sara Rocha Acuña, David Rovira García, Ana Souto Fernández, María Esperanza Suárez Vicente, María del Pilar			
Correo-e	mgnieto@uvigo.es			
Web				
Descripción general				

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer e comprender a morfoloxía, a fisioloxía, a patoloxía e a conduta das persoas, tanto sas coma enfermas, no medio natural e social.
A2	Coñecer e comprender as ciencias, os modelos, as técnicas e os instrumentos sobre os que se fundamenta, articula e desenvolve a fisioterapia.
A3	Coñecer e comprender os métodos, procedementos e actuacións fisioterapéuticas, encamiñados tanto á terapéutica propiamente dita, a aplicar na clínica para a reeducación ou recuperación funcional, como á realización de actividades dirixidas á promoción e mantemento da saúde.
A4	Adquirir a experiencia clínica axeitada que proporcione habilidades intelectuais e destrezas técnicas e manuais; que facilite a incorporación de valores éticos e profesionais; e que desenvolva a capacidade de integración dos coñecementos adquiridos.
A5	Valorar o estado funcional do paciente, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais.
A6	Valoración diagnóstica de coidados de fisioterapia segundo as normas e cos instrumentos de validación recoñecidos internacionalmente.
A7	Deseñar o plan de intervención de fisioterapia atendendo a criterios de adecuación, validez e eficiencia.
A8	Executar, dirixir e coordinar o plan de intervención de fisioterapia, utilizando as ferramentas terapéuticas propias e atendendo á individualidade do usuario.
A9	Avaliar a evolución dos resultados obtidos co tratamento en relación cos obxectivos marcados.
A10	Elaborar o informe de alta dos coidados de Fisioterapia unha vez cubertos os obxectivos propostos.
A11	Proporcionarlles unha atención de fisioterapia eficaz, outorgando unha asistencia integral aos pacientes.
A12	Intervir nos ámbitos de promoción, prevención, protección e recuperación da saúde.

A13	Saber traballar en equipos profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais.
A14	Incorporar os principios éticos e legais da profesión na práctica profesional así como integrar os aspectos sociais e comunitarios na toma de decisións.
A15	Participar na elaboración de protocolos asistenciais de fisioterapia baseada na evidencia científica.
A16	Levar a cabo as intervencións fisioterapéuticas baseándose na atención integral da saúde que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial.
A17	Comprender a importancia de actualizar os coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que integran as competencias profesionais do fisioterapeuta.
A18	Adquirir habilidades de xestión clínica que inclúan o uso eficiente dos recursos sanitarios e desenvolver actividades de planificación, xestión e control nas unidades asistenciais onde se poña atención en fisioterapia e a súa relación con outros servizos sanitarios.
A19	Comunicarse de modo efectivo e claro, tanto de forma oral coma escrita, cos usuarios do sistema sanitario así como con outros profesionais.
B1	Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.
B2	Capacidade de análise e síntese.
B3	Capacidade de organización e planificación.
B4	Capacidade de xestión da información
B5	Resolución de problemas
B6	Toma de decisións
B7	Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo
B8	Comunicación a persoal cualificado como a non cualificado
B9	Compromiso ético
B10	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Razoamento crítico
B13	Recoñecemento da diversidade e a multiculturalidade.
B14	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Motivación por a calidade.
B17	Adaptación a novas situacións
B18	Creatividade
B19	Iniciativa e espírito emprendedor
B21	Coñecemento doutras culturas e costumes
B22	Sensibilidade cara a temas ambientais
B23	Traballar con responsabilidade
B24	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora
B25	Manifestar respecto, valoración e sensibilidade ante o traballo dos demais
B26	Colaborar e cooperar con outros profesionais
B27	Manifestar discreción
B28	Mostrar a súa orientación ao paciente/usuario
B29	Axustarse aos límites da súa competencia profesional
B30	Desenvolver a capacidade para organizar e dirixir

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje
13D Coñecer e comprender os factores que interveñen no traballo en equipo e en situacións de liderado.	A13 A18 A19
18D Coñecer e comprender os procedementos fisioterapéuticos xerais e os derivados doutros axentes físicos.	A3
19D Coñecer e comprender os procedementos fisioterapéuticos baseados en métodos e técnicas específicos de actuacións fisioterapéuticas a aplicar nas diferentes patoloxías de todos os aparatos e sistemas, e en todas as especialidades de medicina e cirurxía, así como na promoción e conservación da saúde, e na prevención da enfermidade. Tales métodos están referidos, entre outros: aos procesos neurolóxicos; do aparato locomotor (terapias manuais, terapias manipulativas articulares, osteopatía e quiropraxia); do aparato respiratorio; do sistema cardiocirculatorio; ás alteracións da estática e a dinámica; aos métodos específicos ortopédicos e ás técnicas terapéuticas reflexas, alternativas ou complementarias afíns ao campo de competencia da Fisioterapia.	A3
20D Adquisición de vocabulario propio no campo da Fisioterapia.	A19
23D Coñecer e comprender os procesos de administración e xestión sanitaria, especialmente dos servizos de Fisioterapia, no contexto diverso e cambiante no que esta se desenvolve.	A18
24D Coñecer e comprender as implicacións das disposicións organizativas e dos modelos traballo.	A18

25D Coñecer e comprender os criterios e indicadores que garantan a calidade na prestación do servizo de Fisioterapia, mediante o uso de guías de boa práctica clínica e de estándares profesionais.	A15 A18
1P Elaborar e cumprir de forma sistemática a historia clínica de Fisioterapia completa, onde se rexistren de forma axeitada e eficaz todos os pasos seguidos dende a recepción do paciente/usuario ata o informe de alta de Fisioterapia.	A4 A6
2P Valorar o estado funcional do paciente/usuario, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais.	A4 A5
3P Determinar o diagnóstico de Fisioterapia de acordo coas normas recoñecidas internacionalmente e cos instrumentos de validación internacionais. Esta competencia inclúe xerarquizar as necesidades do paciente/usuario para atender con prioridade aquelas que máis comprometan o proceso de recuperación.	A4 A6
4P Diseñar o Plan de intervención de Fisioterapia. Elaborar un plan específico de intervención de Fisioterapia empregando habilidades de resolución de problemas e razoamento clínico: en consonancia cos recursos dispoñibles, formulando os obxectivos de intervención co usuario e, se é o caso, coas persoas significativas do seu ámbito, recollendo as súas expectativas respecto á atención, seleccionando os protocolos ou procedementos máis adecuados á atención planificada, atendendo a criterios de adecuación, validez e eficiencia.	A4 A7
5P Executar, dirixir e coordinar, o Plan de intervención de Fisioterapia, atendendo ao principio da individualidade do usuario e utilizando as ferramentas terapéuticas propias da Fisioterapia, é dicir, o conxunto de métodos, procedementos, actuacións e técnicas que mediante a aplicación dos medios físicos: curan, recuperan, habilitan, rehabilitan, adaptan e readaptan ás persoas con deficiencias, limitacións funcionais e minusvalías; prevenen as enfermidades e promoven a saúde ás persoas que queren manter un nivel óptimo de saúde.	A4 A8
6P Avaliar a evolución dos resultados obtidos co tratamento de Fisioterapia en relación aos obxectivos marcados e aos criterios de resultados establecidos. Para iso será necesario: definir e establecer os criterios de resultados, realizar a valoración da evolución do paciente/usuario, rediseñar os obxectivos segundo a valoración, se é preciso e adecuar o plan de intervención ou tratamento aos novos obxectivos.	A4 A9
7P Elaborar o informe á alta de Fisioterapia. Cando considere que se cubriron os obxectivos propostos, ben por curación do proceso ou ben porque se esgotasen as posibilidades de recuperación coas medidas terapéuticas ao alcance, propoñerase a alta de Fisioterapia e elaborase o informe pertinente.	A4 A10
8P Proporcionar unha atención de Fisioterapia de forma eficaz, outorgando unha asistencia integral aos pacientes/usuarios, para o cal será necesario: Interpretar as prescricións facultativas, preparar o ámbito en que se levará a termo a atención de Fisioterapia para que sexa confortable, manter informado o paciente do tratamento que se lle aplica, explicándolle as probas e manobras que se lle practican, a preparación que requiren, e exhortalo a que colabore en todo momento, rexistrar diariamente a aplicación da atención en Fisioterapia, a evolución e os incidentes desta, identificar signos e síntomas de alteración das funcións biolóxicas relacionados coa atención de Fisioterapia, controlar e interpretar os signos vitais durante a execución do tratamento diario, orientar as actividades e modo de actuación en relación cos pacientes/usuarios, do persoal non sanitario e subalterno e avaliar a propia atención proporcionada aos pacientes/usuarios.	A4 A11 A16
9P Intervir nos ámbitos de promoción da saúde e prevención da enfermidade.	A4 A11 A12 A16
10P Relacionarse de forma efectiva con todo o equipo pluridisciplinar. Iso inclúe: establecer os obxectivos de Fisioterapia no seo do equipo, recoller, escoitar e valorar as reflexións do resto do equipo pluridisciplinar cara ás súas actuacións, aceptar e respectar a diversidade de criterios do resto dos membros do equipo, recoñecer as competencias, habilidades e coñecementos do resto dos profesionais sanitarios, participar e integrarse nos traballos do equipo nas súas vertentes científicas e profesionais, así como de relación cos familiares, grupos de interese e institucións, facer da comunicación e o respecto aos profesionais as ferramentas de superación dos conflitos interprofesionais e de competencias.	A4 A13
11P Incorporar á cultura profesional os principios éticos e legais da profesión.	A4 A14
12P Incorporar a investigación científica e a práctica baseada na evidencia como cultura profesional.	A4 A15
13P Manter actualizados os fundamentos dos coñecementos, habilidades e actitudes das competencias profesionais, mediante un proceso de formación permanente (ao longo de toda a vida).	A4 A15
14P Desenvolver actividades de planificación xestión e control dos servizos de Fisioterapia.	A4 A18
15P Aplicar os mecanismos de garantía de calidade na práctica da Fisioterapia, axustándose aos criterios, indicadores e estándares de calidade recoñecidos e validados para a boa práctica profesional.	A4 A15 A18

16P Afrontar o estrés, o que supón ter capacidade para controlarse a si mesmo e controlar o ámbito en situacións de tensión.	A4	
17P Asumir riscos e vivir en ámbitos de incerteza, é dicir, ter a capacidade para desempeñar unha responsabilidade sen coñecer ao 100% o resultado final.	A4	
18P Motivar a outros. O que supón ter a capacidade de xerar nos demais o desexo de participar activamente e con ilusión en calquera proxecto ou tarefa.	A4 A13 A18	
19P Aplicar os principios ergonómicos ou de hixiene postural no desenvolvemento da súa actividade.	A2 A4	
24P Capacidade de identificar elementos estruturais e alteracións da normalidade nos diferentes métodos de análise e diagnóstico a través da imaxe.	A1 A4	
1A Traballar con responsabilidade.	A17	B23
2A Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora.	A17	B24
3A Manifestar respecto, valoración e sensibilidade ante o traballo dos demais.	A13	B25
4A Colaborar e cooperar con outros profesionais.	A13	B26
5A Manifestar discreción.	A14	B27
6A Mostrar a súa orientación ao paciente/usuario.	A14 A19	B28
7A Axustarse aos límites da súa competencia profesional.	A14	B29
8A Desenvolver a capacidade para organizar e dirixir.	A18	B30
1TI Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.		B1
2TI Capacidade de análise e síntese.		B2
3TI Capacidade de organización e planificación.		B3
4TI Capacidade de xestión da información.		B4
5TI Resolución de problemas.		B5
6TI Toma de decisións.		B6
7TI Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo.		B7
8TI Comunicación con persoal cualificado como non cualificado.		B8
1TP Compromiso ético.		B9
2TP Traballo en equipo.		B10
3TP Habilidades nas relacións interpersonais.		B11
4TP Razoamento crítico.		B12
5TP Recoñecemento da diversidade e a multiculturalidade.		B13
6TP Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar.		B14
1TS Aprendizaxe autónoma.		B15
2TS Motivación por a calidade.		B16
3TS Adaptación a novas situacións.		B17
4TS Creatividade.		B18
5TS Iniciativa e espírito emprendedor.		B19
7TSCoñecemento doutras culturas e costumes.		B21
8TS Sensibilidade cara temas ambientais.		B22

Contidos

Tema

Fisioterapia neurolóxica adultos

Fisioterapia osteoarticular

Fisioterapia neurolóxica infantil

Fisioterapia noutras especialidades

Fisioterapia no exercicio libre

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Seminarios	24	51	75
Estudo de casos/análises de situacións	48	102	150
Prácticas clínicas	596	190	786
Cartafol/dossier	24	15	39
Probos prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	3	3	6

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

Descripción

Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun caso clínico, coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e marcar obxectivos e o plan de tratamento.
Prácticas clínicas	O estudante desenvolve actividades nun contexto clínico relacionado co exercicio profesional do fisioterapeuta.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas clínicas	O alumno deberá darse de alta na plataforma Tema para o correcto seguimento da materia. TUTORÍAS As titorías levaranse a cabo no lugar de traballo do profesor. Tamén se poden realizar por correo electrónico á dirección de cada profesor indicando en asunto: TUTORÍAS ORGANIZACIÓN SOCIAL DO TRABALLO: Mediano grupo: seminarios e sesións clínicas. Pequeno grupo: prácticas clínicas. Individual: exame.
Seminarios	O alumno deberá darse de alta na plataforma Tema para o correcto seguimento da materia. TUTORÍAS As titorías levaranse a cabo no lugar de traballo do profesor. Tamén se poden realizar por correo electrónico á dirección de cada profesor indicando en asunto: TUTORÍAS ORGANIZACIÓN SOCIAL DO TRABALLO: Mediano grupo: seminarios e sesións clínicas. Pequeno grupo: prácticas clínicas. Individual: exame.
Estudo de casos/análises de situacións	O alumno deberá darse de alta na plataforma Tema para o correcto seguimento da materia. TUTORÍAS As titorías levaranse a cabo no lugar de traballo do profesor. Tamén se poden realizar por correo electrónico á dirección de cada profesor indicando en asunto: TUTORÍAS ORGANIZACIÓN SOCIAL DO TRABALLO: Mediano grupo: seminarios e sesións clínicas. Pequeno grupo: prácticas clínicas. Individual: exame.

Avaliación

	Descrición	Calificación
Seminarios	Realizarase unha observación sistemática do alumno para recoller datos sobre a participación deste.	10
Estudo de casos/análises de situacións	Valorarase a análise realizada sobre a base do diagnóstico, obxectivos e o plan de tratamento, así como a exposición e defensa do mesmo.	10
Prácticas clínicas	Realizarase unha observación sistemática do alumno para recoller datos sobre a participación deste, baseándose en condutas e en criterios operativos.	40
Cartafol/dossier	O estudante recolle información sobre as experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación das estanzas clínicas.	10
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	O alumno realizará a valoración, sobre a base desta marcará os obxectivos, o plan de tratamento, e executará o tratamento.	30

Otros comentarios sobre la Evaluación

CRITERIOS PARA SUPERAR A MATERIA: Para superar a materia o alumno debe realizar as prácticas clínicas, seminarios, sesións clínicas e o caderno.

Realizarase control de asistencia mediante firma nas prácticas clínicas.

Nos seminarios e sesións clínicas pasarase lista.

O alumno que suspenda dúas ou máis probas prácticas terá opción de recuperalas na segunda convocatoria do mesmo ano académico conservando as notas das outras partes da materia.

DEBERÁ CURSAR DE NOVO A MATERIA:

- Se ten máis dun 15% de faltas nos rotatorios debidamente xustificadas.
- Se ten 3 faltas nos rotatorios sen xustificar.
- Se ten máis dun 15% de faltas nos seminarios e sesións clínicas.
- Se ten dúas ou máis observacións sistemáticas non superadas.
- Se ten o caderno de dous ou máis rotatorios sen entregar.

Bibliografía. Fontes de información

Recomendacións

Asignaturas que se recomenda haber cursado previamente

Afeccións medicocirúrxicas/P05G170V01201
Anatomía humana: Anatomía humana/P05G170V01101
Bioquímica-Física: Bioquímica e biofísica/P05G170V01102
Fisioloxía: Fisioloxía humana/P05G170V01103
Fisioloxía: Movemento funcional en fisioterapia/P05G170V01202
Fundamentos de fisioterapia/P05G170V01104
Psicoloxía: Aplicacións en ciencias da saúde/P05G170V01203
Valoración en fisioterapia/P05G170V01204
Afeccións médicas/P05G170V01302
Afeccións cirúrxicas/P05G170V01301
Cinesiterapia/P05G170V01303
Electroterapia e ultrasonoterapia/P05G170V01401
Fisioterapia manipulativa articular/P05G170V01402
Saúde pública e fisioterapia comunitaria/P05G170V01404
Fisioterapia neurolóxica e especial/P05G170V01501
Fisioterapia respiratoria e masoterapia especial/P05G170V01502

Otros comentarios

Para poder matricularse de Estancias clínicas, o alumno ten que ter cursado previamente as materias de Fisioterapia en especialidades clínicas I e Fisioterapia en especialidades clínicas II.
Entendese por cursar a materia ter consumida unha convocatoria

---

DATOS IDENTIFICATIVOS**Estancias clínicas**

Asignatura	Estancias clínicas			
Código	P05G170V01802			
Titulación	Grado en Fisioterapia			
Descriptores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	12	OB	4	An
Lengua				
Impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NO PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Estancias clínicas**

Asignatura	Estancias clínicas			
Código	P05G170V01803			
Titulación	Grado en Fisioterapia			
Descriptores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	9	OB	4	An
Lengua				
Impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NO PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Estancias clínicas**

Asignatura	Estancias clínicas			
Código	P05G170V01804			
Titulación	Grado en Fisioterapia			
Descriptores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	21	OB	4	An
Lengua				
Impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NO PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Estancias clínicas**

Asignatura	Estancias clínicas			
Código	P05G170V01805			
Titulación	Grado en Fisioterapia			
Descriptores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	30	OB	4	An
Lengua				
Impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NO PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Estancias clínicas**

Asignatura	Estancias clínicas			
Código	P05G170V01806			
Titulación	Grado en Fisioterapia			
Descriptores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	33	OB	4	An
Lengua				
Impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				

----- GUÍA DOCENTE NO PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS**Traballo de Fin de Grao**

Asignatura	Traballo de Fin de Grao			
Código	P05G170V01991			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	9	OB	4	2c
Lengua Impartición				
Departamento				
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición general				

Competencias de titulación

Código	
A4	Adquirir a experiencia clínica axeitada que proporcione habilidades intelectuais e destrezas técnicas e manuais; que facilite a incorporación de valores éticos e profesionais; e que desenvolva a capacidade de integración dos coñecementos adquiridos.
A5	Valorar o estado funcional do paciente, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais.
A6	Valoración diagnóstica de coidados de fisioterapia segundo as normas e cos instrumentos de validación recoñecidos internacionalmente.
A7	Deseñar o plan de intervención de fisioterapia atendendo a criterios de adecuación, validez e eficiencia.
A9	Avaliar a evolución dos resultados obtidos co tratamento en relación cos obxectivos marcados.
A15	Participar na elaboración de protocolos asistenciais de fisioterapia baseada na evidencia científica.
A17	Comprender a importancia de actualizar os coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que integran as competencias profesionais do fisioterapeuta.
A19	Comunicarse de modo efectivo e claro, tanto de forma oral coma escrita, cos usuarios do sistema sanitario así como con outros profesionais.
B1	Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.
B2	Capacidade de análise e síntese.
B3	Capacidade de organización e planificación.
B4	Capacidade de xestión da información
B5	Resolución de problemas
B6	Toma de decisións
B7	Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo
B9	Compromiso ético
B12	Razoamento crítico
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Motivación por a calidade.
B17	Adaptación a novas situacións
B18	Creatividade
B19	Iniciativa e espírito emprendedor
B23	Traballar con responsabilidade
B24	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje	
20D Adquisición de vocabulario propio no campo da Fisioterapia.	A19	
21D Adquirir formación científica básica en investigación.	A15	
22D Coñecer e comprender as teorías que sustentan a capacidade de resolución de problemas e o razoamento clínico.	A5	
	A6	
	A7	
	A9	
12P Incorporar a investigación científica e a práctica baseada na evidencia como cultura profesional.	A4	
	A15	
1A Traballar con responsabilidade.	A17	B23
2A Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora.	A17	B24
1TI Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.		B1

2TI Capacidade de análise e síntese.	B2
3TI Capacidade de organización e planificación.	B3
4TI Capacidade de xestión da información.	B4
5TI Resolución de problemas.	B5
6TI Toma de decisións.	B6
7TI Coñecementos de informática relativa ao ámbito de estudio.	B7
1TP Compromiso ético.	B9
4TP Razoamento crítico.	B12
1TS Aprendizaxe autónoma.	B15
2TS Motivación por a calidade.	B16
3TS Adaptación a novas situacións.	B17
4TS Creatividade.	B18
5TS Iniciativa e espírito emprendedor.	B19

Contidos

Tema

Co fin de acadar unha carga de traballo semellante nos Traballos de Fin de Grao (TFG) que deben facer o alumnado ao ser estes tutorizados por diversos profesores e a que haberá varios tribunais xulgadores é conveniente establecer unhas pautas para a elaboración de dito traballo e para a valoración dos mesmos. O TFG será unha Revisión bibliográfica sobre calquera tema do ámbito de ciencias da saúde.

Debe constar de :

- Introducción/obxectivo
- Material e Método
- Resultados
- Discusión
- Conclusións

Poderán agruparse os apartados en Resultados/Discusión ou ben en Discusión/Conclusións.

Indicarase as palabras clave utilizadas según os termos do Medical Subject Headings (MeSH) do Index Medicus.

Extensión mínima de 15 e máxima de 20 páxinas de texto sen incluír o título, resume, bibliografía e anexos e seguindo as normas de maquetación.

Formato:

Para os apartados utilizaranse maiúsculas e negrita e os subapartados en minúsculas e negrita, letra Arial tamaño 12.

Párrafo, alineación xustificada, sangría en primeira línea de 1.25, interlineado 1.5, espaciado anterior 6 puntos. Fuente, letra Arial tamaño 11.

As páxinas nunha soa cara cos marxes superior, inferior e lateral dereita de 2,5 e lateral esquerdo de 3. Na marxe superior o título do traballo e na marxe inferior o nome e apelidos do alumno e numeradas na parte inferior dereita, letra Arial tamaño 8.

REFERENCIAS BIBLIOGRÁFICAS

Será referenciada segundo as normas de Vancouver, enumerarase de forma correlativa con superíndice segundo orde de aparición no texto por primeira vez, utilizando un xestor bibliográfico.

Os artigos utilizados para a súa análise serán como mínimo de 12 dos últimos 5 anos, debendo utilizar como mínimo 15 referencias bibliográficas entre artigos de revistas e de libros os cales estarán limitados a 2 ou 3 como máximo. O tutor poderá modificar este apartado sempre que se xustifique.

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Presentacións/exposicións	1	15	16
Traballos tutelados	8	192	200
Traballos e proxectos	0	8	8

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

Descrición
Presentacións/exposición O alumno deberá expor en 7/10 minutos o traballo realizado utilizando medios audiovisuais e s proceder á súa defensa ante as preguntas do tribunal.

Traballos tutelados Para a confección do traballo seguirase a normativa aprobada na Xunta de Centro, a cal lle será entregada polo titor aos alumnos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Ao alumno asignaráselle un titor para a realización e exposición do traballo.
Presentacións/exposicións	Ao alumno asignaráselle un titor para a realización e exposición do traballo.

Avaliación

	Descrición	Calificación
Presentacións/exposicións	Valorarase tendo en conta: - A presentación con medios audiovisuais - A claridade na exposición por parte dos alumno, cinguíndose ao tempo marcado de entre 7-10 minutos. - A defensa ante as preguntas do tribunal.	50
Traballos tutelados	O traballo valorarase tendo en conta por unha parte a relevancia do traballo, e por outra que este se adapte ás normas.	50

Otros comentarios sobre la Evaluación

Tal e como se indica na Memoria de Verificación, para poder realizar a presentación e defensa do TFG o alumno/a deberá ter superados tódalos créditos da formación curricular, aínda que non estén xeradas as actas.

Bibliografía. Fontes de información

Renart Pita M A., **Escribir en Ciencias Biomédicas**, Madrid: Aran Ediciones;2004,

Day RA., **Como escribir y publicar trabajos científicos**, Washington DC: DPS. Publicacion Cientifica 526,1990,

Martin Vivaldi G., **Curso de redacción. Del pensamiento a la palabra. Teoría y Práctica de la composición y del estilo**, 19ª ed. Madrid: Paraninfo;1982,

Vallejo Nájera J.A., **Aprender a hablar en público hoy**, Barcelona: Planeta;1990,

Recomendacións

Otros comentarios

Só se poderá expor o Traballo de fin de grao unha vez que se superen o resto das materias para obter o título de Grao, aínda que non estean xeradas as actas.